

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

ARZUHAN DOĞAN YALÇINDAĞ'IN

**“TÜRKİYE’DE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ:
SORUNLAR, ÖNCELİKLER VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ”**

BAŞLIKLIL RAPOR TANITIM TOPLANTISI

AÇILIŞ KONUŞMASI

15 Temmuz 2008

Ceylan Intercontinental Oteli, İstanbul

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

Sayın Konuklar, Değerli Basın Mensupları,

TÜSİAD Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

“Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği: Sorunlar, Öncelikler ve Çözüm Önerileri” başlıklı raporumuzun tanıtım toplantısına hoşgeldiniz.

Modern toplum anlayışında, tüm insanların, yaşadıkları toplumdaki fırsatlardan eşit yararlanmaları esastır.

Oysa bugün hala ülkemizde ve dünyada fırsat eşitliğinden yararlanamayan kesimlerin varlığını ve bunların başında da kadınların geldiğini biliyoruz.

Bu durumu düzeltmenin, yani kadınların toplumdaki fırsatlardan eşit şekilde yararlanabilmesinin yolu ise, toplumda bireylerin “güçlenme” alanları olan eğitime, çalışma yaşamına ve siyasete, kadınların katılımlarını artırmaktan geçiyor.

İşte TÜSİAD olarak biz de, bu anlayıştan hareketle, 2000 yılında, "Kadın-Erkek Eşitliğine Doğru Yürüyüş: Eğitim, Çalışma Yaşamı ve Siyaset" adlı raporumuzu yayınladık.

Araştırmamız kamuoyunda büyük ilgi uyandırdı. Ve son yıllarda nicelik ve nitelik olarak önemli bir düzeye gelen kadın araştırmaları arasında da önemli bir yer buldu.

Bu raporun hazırlanmasına öncülük eden, dönemin TÜSİAD Başkanı Erkut Yücaoğlu'na ve raporun bugün aramızda olan yazarlarına teşekkürlerimi ifade etmek isterim.

Raporun yayınlanması üzerinden geçen zaman diliminde, kadın-erkek eşitliğinde hangi noktaya geldiğimizi tespit etmek ve önerilerimizi sunmak üzere, bu kez, TÜSİAD ve KAGİDER işbirliğiyle bir güncelleme çalışması yaptık.

Raporun ayrıntıları değerli yazarlarımız tarafından birazdan açıklanacak. Ben de kısaca, konu hakkındaki değerlendirmelerimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Son yıllarda, kadınların siyasi, ekonomik ve sosyal hayata katılımı konusunun ülke gündeminde giderek daha çok yer aldığını görüyoruz.

Bunda, sivil toplum kuruluşlarının ısrarlı çabalarının ve AB'ye üyelik sürecimizde yapılan anayasal ve yasal düzenlemelerin önemli katkısı oldu.

Ancak kabul etmeliyiz ki olumlu hukuksal düzenlemelere rağmen hayatın içinde kadın-erkek eşitliğinden hala çok uzaktayız.

Eğitim kademelerine eşit erişim hedefi, bazı ilerlemelere karşın hala tam olarak sağlanamadı. Yetişkin kadınların beşte biri okuma yazma bilmiyor.

Bu konuda kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının projelerindeki artış çok önemli olmakla birlikte, eğitime erişim ve devamlılık konusunda özel önlemler, bütüncül bir politika eşliğinde gündeme getirilemedi.

Ülkemizde eğitim hizmeti ve kaynaklar, eğitim talebini de, kalkınma için eğitime bağlanan umutları da karşılamak için yeterli değil.

Toplumsal cinsiyet duyarlılığının öğretim programlarına ve ders kitaplarına yansıtılmasında eksiklerimiz var.

Kadın öğretmen oranlarının yüksekliğine karşın tüm eğitim kademelerinin yönetici kadrolarındaki erkek ağırlığı devam ediyor.

Eğitimdeki bu sorunlar, toplumsal diğer faktörlerle de birleşerek, işgücü piyasasına yansımakta...

Ülkemizde kadınların işgücüne katılım oranı % 25'leri aşamıyor.

Kentlerde bu oran % 19'a düşüyor. Türkiye genelinde % 10 ve kentlerde % 17 kadın işsizlik oranı ile birlikte, üyesi olmayı hedeflediğimiz AB-27 ortalamalarının çok uzağındayız.

Yurt dışı temaslarımızda gurur duyarak öne çıkardığımız girişimci ve üst düzey yönetici kadınlarımızın varlığına karşın, kamu ve özel sektörde yönetim kademelerinde kadın temsili çok düşük.

Eğitim eksikliği, sosyal dönüşümler ve köyden kente göç, işgücü piyasasının talep ettiği niteliklere sahip olmayan kadını ücretsiz aile işçisi statüsünden çıkarıp ya ev kadınlığına ya da kayıt dışı sektöre itiyor.

Toplumda kadına biçilen roller ve bunun etrafında şekillenen aile ve sosyal ortam da, kadınların işgücü piyasasına katılımının önünde önemli bir engel teşkil etmekte.

Toplumumuzda, çocuk ve yaşlı bakımını geleneksel olarak kadına yakıştıran, erkekleri ise ailenin geçimini sağlayan kişi olarak kabul eden bakış açısı hakimiyetini sürdürüyor.

Okul öncesi eğitimin zorunlu olmaması ve kreş ve bakım evlerinin yaygınlaşmaması da, erken yaştaki çocukların bakımını annelerin sorumluluğuna bırakıyor.

Bu nedenlerden dolayı, özellikle kentlerde, kadınlar işgücü piyasasına girse bile, bir süre sonra ailevi sorumlulukları nedeniyle geri çekilmek zorunda kalıyor.

TÜSİAD olarak uzun süredir, işgücü piyasasındaki bu durumu kapsamlı şekilde ele alan bir "ulusal kadın istihdamı politikası"na ihtiyacımız olduğunu söylüyoruz.

Yasalaşan istihdam paketinde, sigorta primi üzerinden kadın istihdamına verilen teşvik olumlu bir adım olmakla beraber, kadınların önündeki engeller çok boyutlu bir şekilde ele alınmayı gerektiriyor.

Eğitimde ve işgücü piyasasında hal böyleyken, siyasi hayatta, yani bu tabloyu değiştirmek için en etkili karar mekanizmalarında da kadın varlığı çok yetersiz.

Son genel seçimlerde parlamentoda kadın milletvekili oranının % 9'a çıkmasına karşın, bu gelişmenin sürekliliği, ancak önümüzdeki dönemde uygulanacak politikalara bağlı olacak.

Günlük yaşama en yakın siyaset alanı olan yerel yönetimlerde de, kadınların neredeyse “yokluğu”, hep ihmal edilen bir sorun alanı olarak önümüzde durmakta...

Geldiğimiz nokta bize, kadın-erkek eşitliğinde çok az ilerleme kaydettiğimizi gösteriyor.

2000 tarihli raporumuz, cinsiyete dayalı ayrımcılığın zeminini oluşturan ataerkil toplum yapısına da göndermede bulunuyordu. Varolan toplumsal yapıların ve ilişki sistemlerinin önemli dönüşümler geçirmesi gereğine dikkat çekiyordu.

Çünkü toplumun yarısını oluşturan kadınların potansiyellerini gerçekleştirmelerinin göz ardı edilmesi, sadece ülkenin ekonomik kalkınmasının önüne set çekmiyor. Böyle bir anlayışın demokrasilerde de yeri olamaz. Hiç şüphesiz, “kadın meselesi”, bir demokratik anlayış meselesidir.

Bu nedenle, eğitim, istihdam ve siyasette kadınların konumunun geliştirilmesi için güçlü bir siyasi iradeye ihtiyaç var.

Bugün artık, kadın-erkek eşitliği konusunda, iktidarı ve muhalefetiyle, siyasilerce yıllardır edilen beylik söylemlerin ötesine geçen, samimi çabalara duyulan ihtiyaç had safhada. Bu çabayı göstermeye niyeti olan siyasi iradenin, bu yolda yalnız kalmayacağı çok açık.

Uzun süredir hem akademik alanda hem de sahada çalışan, düşünce ve fikir üreten kişi ve kuruluşların katkısıyla, ciddi ve kapsamlı politikalar oluşturmak ve hayata geçirmek mümkündür.

Güncelleme raporumuz, ülkemizde kadın-erkek eşitliğinde alarm zillerinin çaldığını gösteriyor.

Siyasette, kamuda, özel sektörde ve eğitimde karar alma mekanizmalarında yer alan herkesi, kadın-erkek eşitliğini, öncelikli bir gündem maddesi haline getirmeye davet ederek sözlerimi bitirmek istiyorum.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.